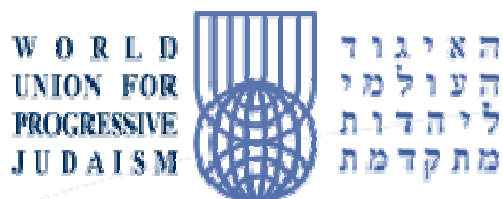

5775

Torah from Around the World

Rabbi Nechoenja, de zoon van HaKana, zegt: Ieder die het juk van Wijsheid op zich neemt, zal geen last hebben van politieke onderdrukking en van dagelijkse zorgen. Maar ieder die het juk van Wijsheid afwerpt, zal last hebben van politieke onderdrukking en van dagelijkse zorgen.

[Pirke Awot V:5. Uit: Spreuken over de Fundamenten, uitgave Amphora Books]

Sjabbat 15 augustus 2015 / 30 av 5775, Reëe, Dewariem/Deuteronomium 11:26 - 16:18

Tanach, blz. 375 - 385

Haftara: Jesjaja 54:11 - 55:5

Tanach, blz. 893 - 894

Vertaling: Frits Pront

Commentaar: Rabbijn Greg Alexander is zaadteler, creatief recycler en rabbijn van Temple Israel in Kaapstad, Zuid Afrika.

[Oorspronkelijke Engelse tekst.](#)

Elke keuze heeft invloed

Er valt een heleboel te zien in de sidra van deze week en het is dan ook terecht dat hij Reëe - Zie! wordt genoemd. De sidra bevat wetten tegen afgoderij en zelfverminking, regels voor kasjroet, belastingwetten, wetten over de kwijtschelding van schulden en over het goed behandelen van slaven. Mosjé sluit de sidra af met een overzicht van de juiste offers die moeten worden geofferd tijdens de drie belangrijkste pelgrimsfeesten: Pesach, Soekot en Sjawoet.

Maar meteen al aan het begin van de parasja stelt Mosjé de Bné Jisraëel (de Kinderen Israëls) voor een dramatische keuze: „Reëe, anochi noteen lifneechem hajom beracha oeklala. Reëe.” „Zie, vandaag stel ik u voor de keuze tussen zegen en vloek. Zegen, als u gehoorzaam bent aan de geboden [...] en vloek, als u de geboden niet gehoorzaamt.” (Dewariem 11:26-30)

Onze sidra biedt de Israëlieten dus een keuze - houd je aan de mitzwot (religieuze verplichtingen) en word gezegend of doe dat niet en word vervloekt. Dat klinkt niet echt als een fantastische

keuze. Het lijkt helemaal te gaan om wat je vrije keuze en persoonlijke vrijheid zou kunnen noemen. Maar laten we de pasoek (het vers) eens nader bekijken: „Reëe, anochi noteen lifneechem hajom beracha oeklala.” Als je deze zin opschrijft in een Hebreeuwse oelpan (taalcursus), zal de leerkracht Hebreeuws je er, naar ik hoop, vriendelijk op wijzen dat de zin in het enkelvoud (reëe - zie) begint en verder gaat in het meervoud (lifneechem): ‘Ik stel “jullie allemaal” (meervoud) voor de keuze tussen zegen en vloek.

Bijna duizend jaar geleden gaf Awraham ibn Ezra (12de eeuw) als verklaring voor deze ‘fout’ dat het vers „zich tot elke individuele Jood richt”. 600 jaar later werd zijn beknopte observatie overgenomen door de Gaon van Wilna (18de eeuw) toen deze onderwees: „Mocht iemand bij zichzelf zeggen: Als ieder ander slecht is, waarom zou ik dan beter proberen te zijn?”, dan wordt hem gezegd, ‘Zie! Doe wat is juist en negeer wat iemand anders doet.’”

De beslissingen die wij als individu nemen oefenen hun invloed uit ver voorbij ons eigen leven. In de laatste driehonderd jaar hebben we gezien hoe de ongehinderde roof en het misbruik van de hulpbronnen van onze planeet ons heeft opgezadeld met een wereld die op de rand van de afgrond balanceert. Zal de aarde nog een paar generaties laten leven of zullen we tot de ontdekking komen dat wij haar teveel op de proef hebben gesteld? Zegen of vloek? Wat kiezen we?

Bij alles wat wij besluiten te consumeren gaat het om een keus tussen zegen of vloek. Zullen wij doorgaan met het kopen van overbodig verpakt nep-voedsel, dat meer chemicaliën dan herkenbare ingrediënten bevat; voedsel dat ook nog werd verbouwd en geoogst met gebruik van milieuonvriendelijke methoden en misbruik van onderbetaalde arbeiders? Om vervolgens over de hele aardbol te worden getransporteerd. En dat alles om het zo een paar centen goedkoper te maken? Of zullen we gemeenschappen vormen die lokaal verbouwde producten prefereren, die deemoediger en eenvoudiger leven, die verbonden zijn met het land dat in onze behoefte voorziet en ons de zekerheid geeft dat de volgende generaties ook de mogelijkheid hebben de zegen te verkiezen boven de vloek?

Verderop in de sidra staat, als er wordt gesproken over kasjroet, „want jullie zijn een volk dat aan de Eeuwige uw God is gewijd”. Laten wij keuzes maken die heilig zijn en die zegen brengen aan ons, onze gemeenschappen en de wereld waarin wij leven.